

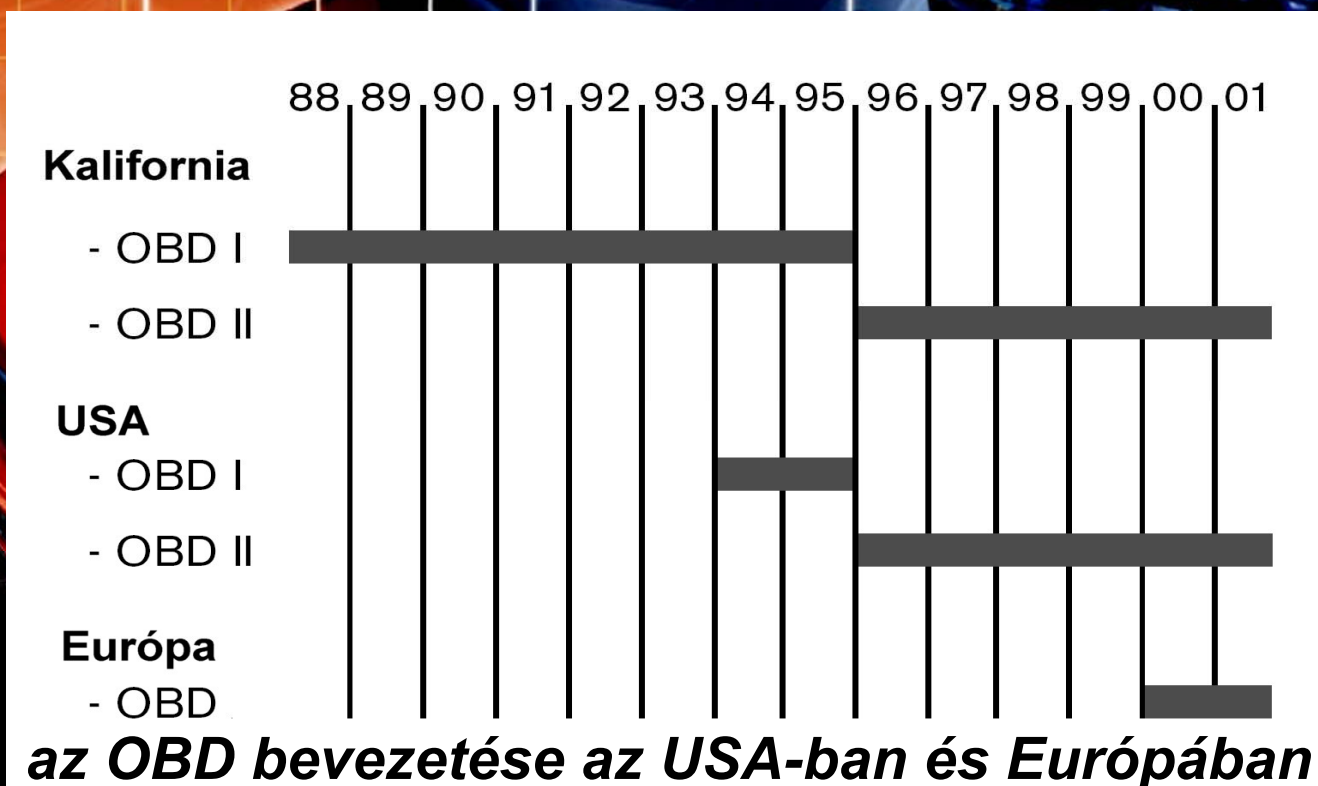
OBD, EOBD (fedélzeti diagnosztika)

5. Kipufogógáz-technika és fedélzeti állapotfelügyelet

Szerző: Dr. Lakatos István Ph.D.
egyetemi docens

OBD, EOBD

Az OBD I (On Board Diagnosis) fedélzeti diagnosztikai rendszer az 1988-as modelltől kezdve kötelező. Az OBD I előírásokat az 1994-es modelltől kezdődően felváltották az OBD II előírások. Az OBD II a személygépjárművekre és a könnyű haszongépjárművekre, az 1996-os modelltől kezdődően a dízel-motorral meghajtott gépjárművekre is hatályos az USA-ban. Az OBD II európai megfelelője az EOBD, amelynek bevezetését az EU tagországaiban a 98/69/EC irányelv írja elő.

OBD, EOBD

OBD (On Board Diagnose)

Az USA Kalifornia Szövetségi Állam levegőtisztaságvédelmi hatósága (CARB = California Air Resources Board) a gyártók részére előírásban rögzítette a gépjárműemisszió-korlátozó műszaki rendszereinek fedélzeti ellenőrzési kötelezettségét.

Az OBD I (On Board Diagnosis) néven ismertté vált fedélzeti diagnosztika az 1988-as modellévtől az USA-ban kötelező. A szabályozás műszaki előírásait SAE (Society of Automobile Engineers) szabványok és ajánlások rögzítik.

Az OBD I szerint minden olyan rendszert ellenőrizni kell, mely emissziókorlátozó feladatot lát el és elektromosan az irányítórendszerrel kapcsolatban áll. A bekövetkezett és tárolt hiba tényére a gépjármű műszerfalán elhelyezett lámpa (MIL = Malfunction Indicator Light) kigyulladására figyelmezteti az üzemeltetőt.

OBD, EOBD

OBD (On Board Diagnose)

Az OBD I előírásokat az 1994-es modellévtől kezdődően felváltották az OBD II előírások. (1996. január 1-jével Otto-motoros gépjárművekre a halasztó hatályú kivételi engedélyek is lejártak, dízelmotorral szerelt gépjárműveknél 1997.) Az OBD II a személygépjárművekre és a könnyű haszongépjárművekre, az 1996-os modellévtől kezdődően a dízelmotorral meghajtott gépjárművekre is hatályos.

Az OBD II a fedélzeti állapotfelügyeletet kiterjeszti:

- MIL lámpa új figyelmeztetési alapfunkció: a lámpa nem ég, a lámpa ég üzemmód kiegészül a lámpa villog üzenettel.
- a rendszerelemek és funkciók hibás állapotán túl a romlás mértékének (állapotosztály) azonosítása,
- a hiba bekövetkezésekor a paraméterkörnyezet rögzítése (Freeze Frame),
- hibatároló-kiolvasás villogókód helyett rendszerteszterrel (Generic Scan-Tool).

OBD, EOBD

OBD I

és

OBD II

- A diagnosztikai csatlakozó nem szabványosított /járműspecifikus választék/
- A hibakódok gyártó-függőek, nem publikusak
- A különböző motor- és emisszió-ellenőrző rendszerek nem szabványosítottak
- A hibás működést visszajelző lámpa nem szabványos
- A diagnosztikai háttér információ ugyanazon hibára is eltérő műszaki megközelítésű

- Szabványosított protokoll a szabványos diagnosztikai aljzaton (DLC) keresztül az autó és a diagnosztikai eszköz között
- Szabványosított emisszió-ellenőrző rendszer
- Szabványos hibakódok (DTC)
- Környezeti paraméterek (Freeze frame) automatikus tárolása hiba rögzítése esetén
- Szabványos hibajelző lámpa (MIL) és annak szabványos jelzési funkciói
- Üzemállapot-készség (Readiness) meghatározása és felvétele

OBD, EOBD

FELÜGYELETI MÓDOK

ÁLLANDÓ /permanens/

- Jeladók:
  - motor-
fordulatszámadó
  - vezérműtengely-
jeladó
  - kopogásérzékelő
  - hőmérséklet-
érzékelő
  - légtömegmérő
  - fojtószelep-
poti, /kapcsoló,...
- Alapjárat szabályozás
- Befecskendezőszelepek
- *Lambdászabályozás*
- **ÉGÉSKIMARADÁS**

ALKALOMSZERŰ /szporadikus/

- AGR /kipfogógáz-
visszavezetés/
- Tankszellőztető-rendszer
  - működés,
/tömítettség/
- Töltőnyomás-korlátozás
- Lambdaszonda
/szabályozó + monitor/
  - szondafűtés
  - jel, jel-dinamika
- Szekunderlevegő-
rendszer
- Katalizátor hatásfok
- CAN-BUS
- ...

OBD, EOBD

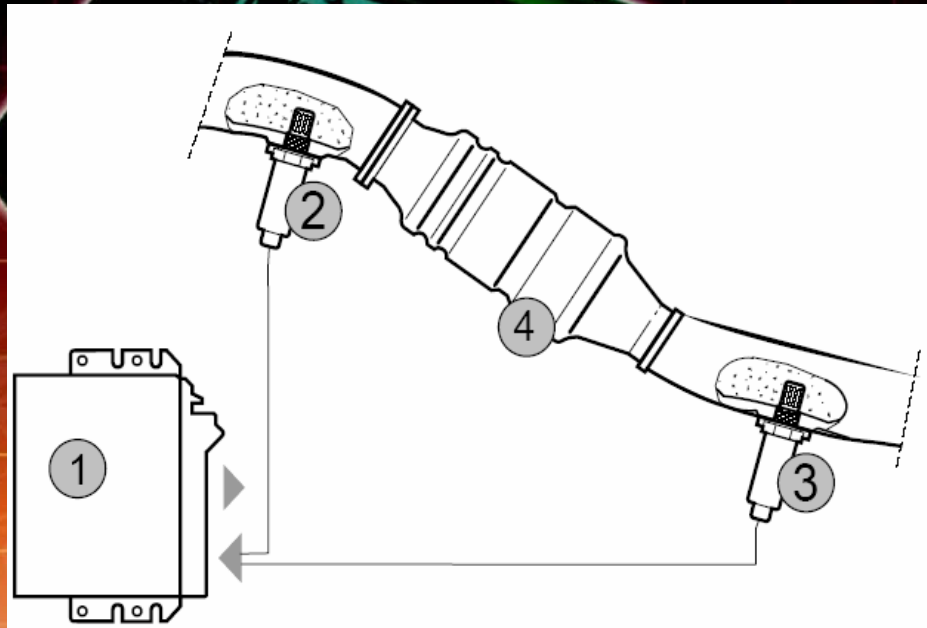
Kipufogógáz-releváns rendszerek

Rendszer	Alkalmazás
katalizátor	Otto-, dízel-motor
lambdaszabályozás	Otto-motor
égésfelügyelet	Otto-, dízel-motor
kipufogógáz visszavezetés (AGR, EGR)	Otto-, dízel-motor
szekunderlevegő rendszer	Otto-motor
tüzelőanyag-ellátó rendszer	dízel motor
tüzelőanyaggőz visszavezető rendszer	Otto-motor
izzító rendszer	dízel-motor

A korszerű kipufogógáz utánkezelés több elemet felhasználva tartja kézben a belsőégésű motorok károsanyag-kibocsátását. Ezen rendszerek mindegyike – a dolog természetéből adódóan – fedélzeti állapotfelügyelet (OBD) alatt áll.

OBD, EOBD

Lambdaszondák kialakítása és beépítése

lambdaszonda beépítés

A szondák típusa:

- S keskenysávú szondá(k),
- B szélessávú szondá(k).

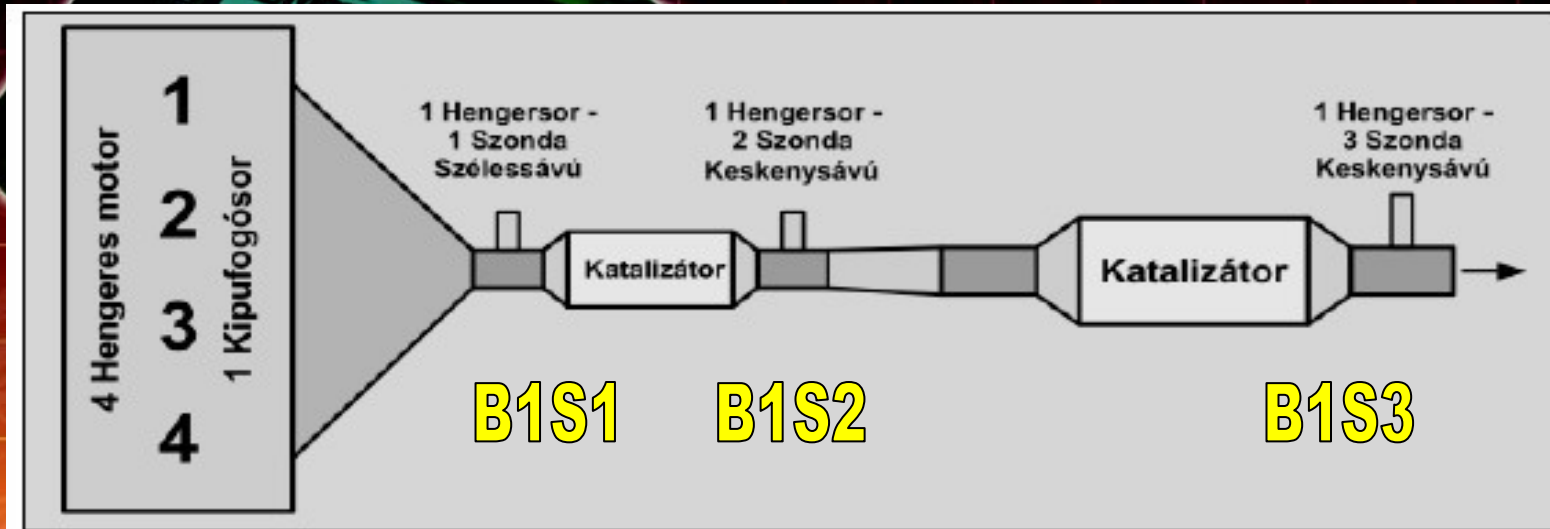
A szondák elhelyezkedésre utaló jelölések:

- B hengercsor (Bank),
- S szonda (Sensor)

OBD, EOBD

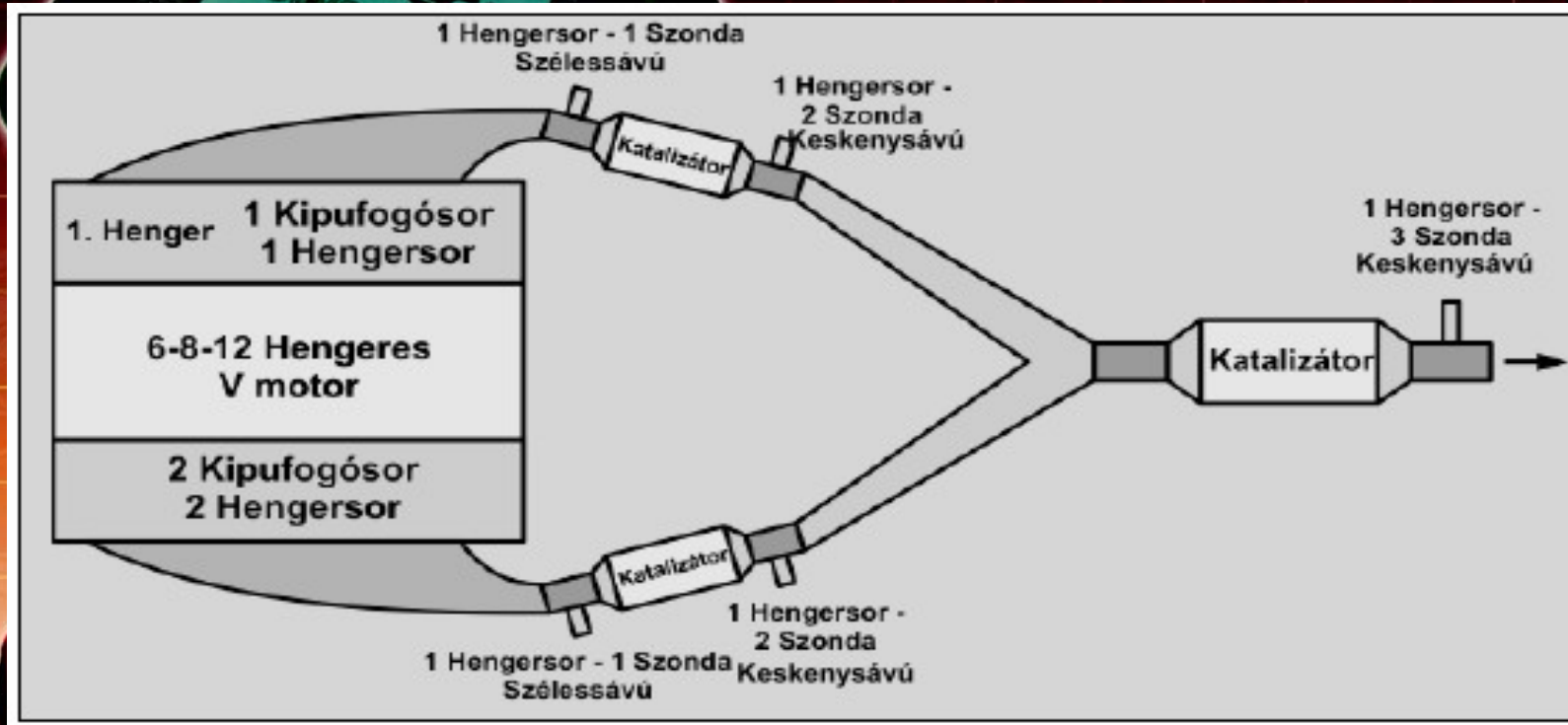

Lambdaszonda beépítési jelölések

OBD, EOBD

Lambdaszonda beépítési jelölések

B1S1

B1S2

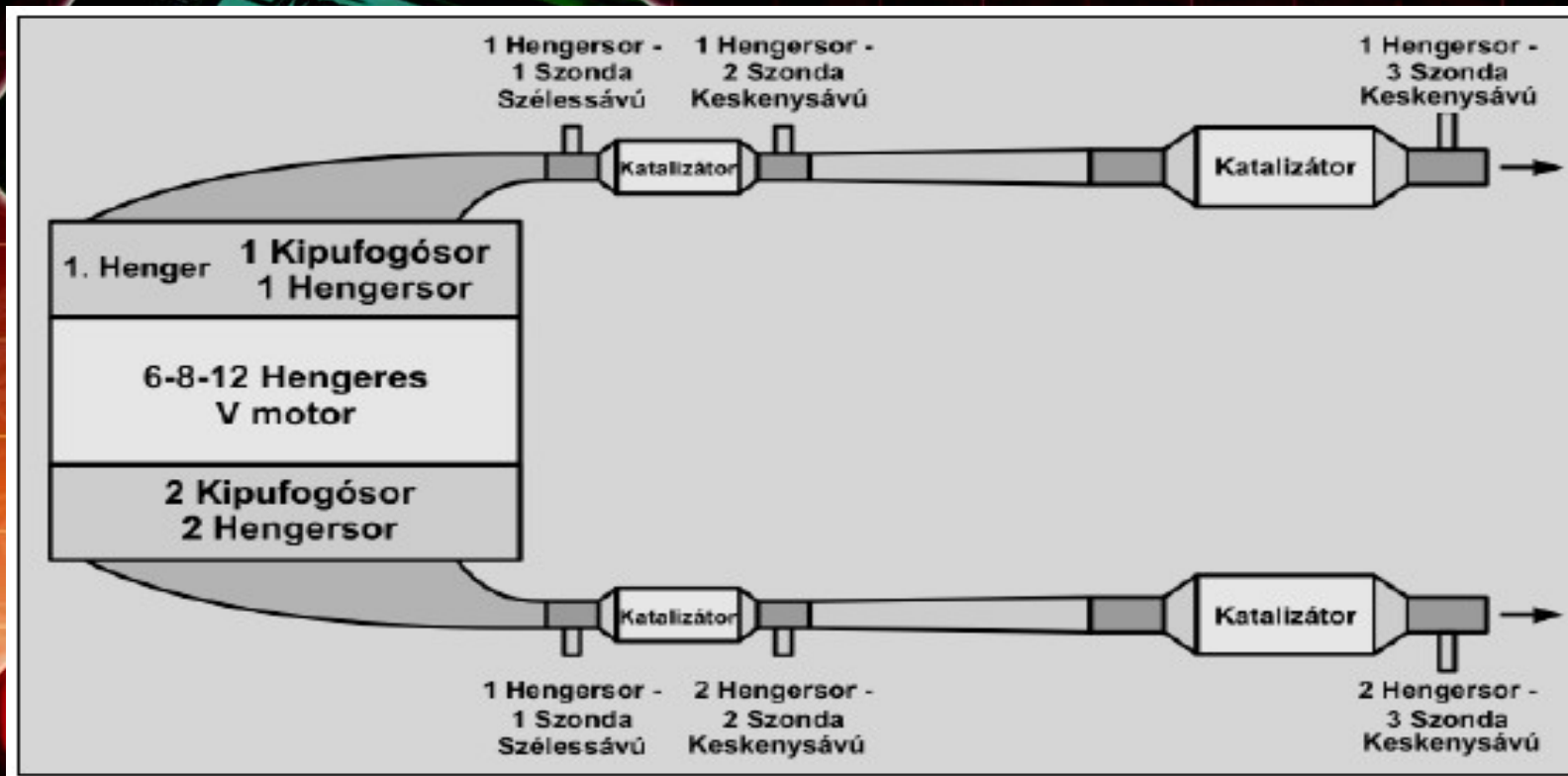
B1S3

B2S1

B2S2

OBD, EOBD

Lambdaszonda beépítési jelölések

B1S1

B1S2

B1S3

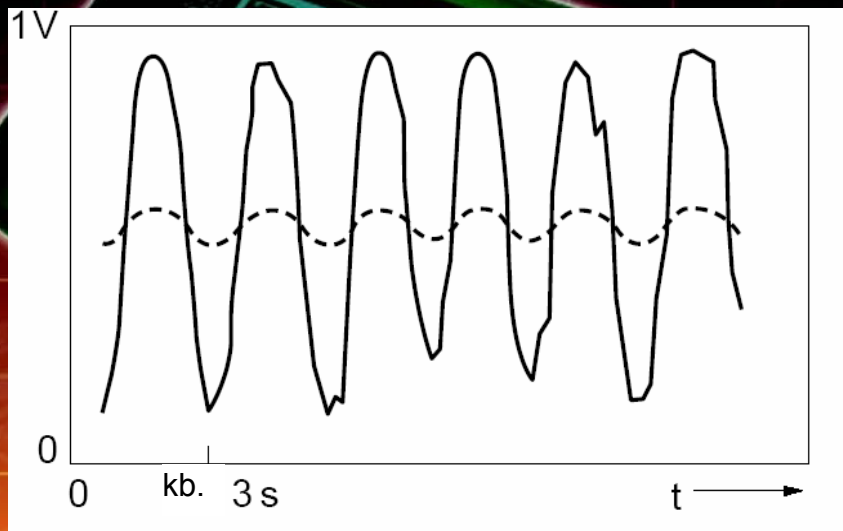
B2S1

B2S2

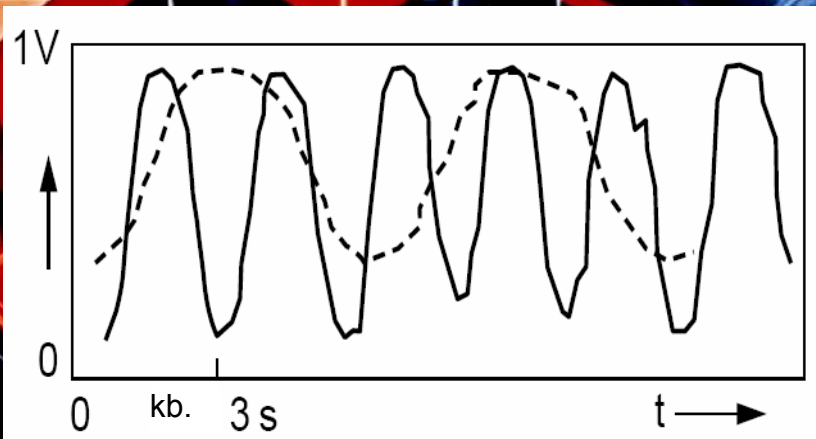
B2S3

OBD, EOBD

A katalizátor és a lambdaszonda fedélzeti állapotfelügyelete

**lambdaszonda-jelleggörbék
(katalizátor hatásfok)**

**lambdaszonda-jelleggörbék
(szonda öregedés)**

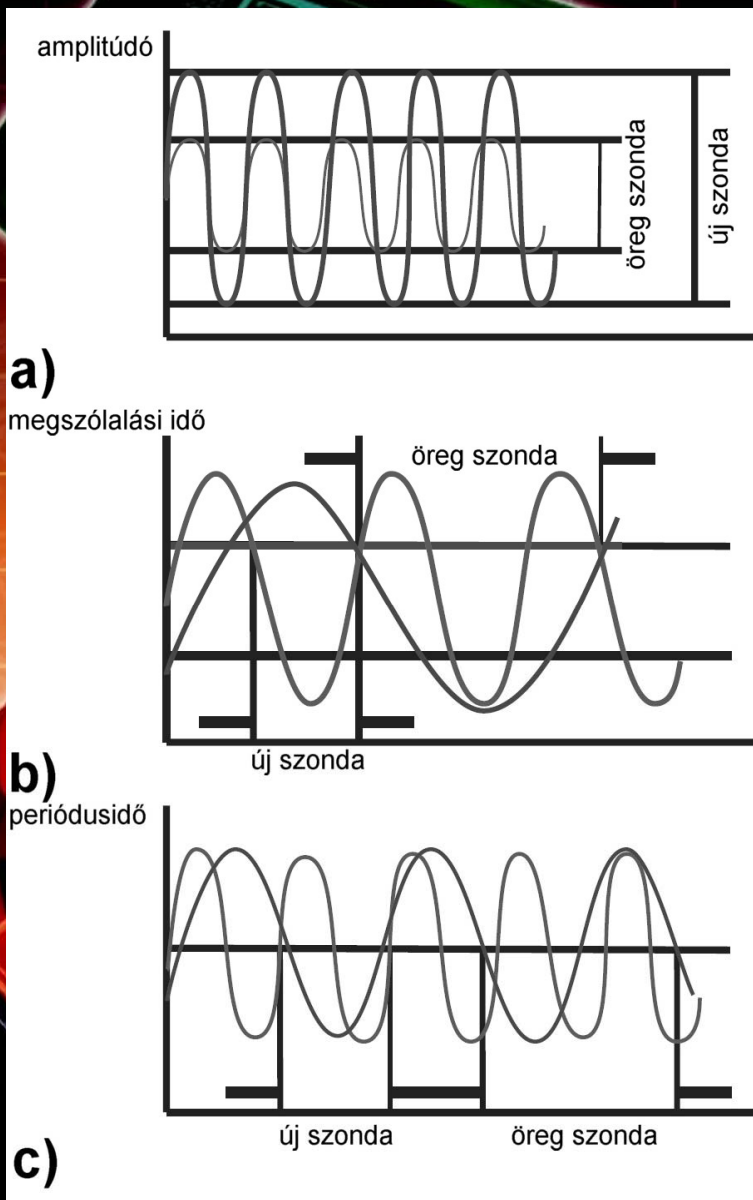
A katalizátort akkor minősítjük hibásnak, ha átlagos szénhidrogén átalakítása oly mértékben csökken, hogy az, az 1,5-szörös határértéket átlépi.

A katalizátor jósága szoros kapcsolatban áll az oxigéntároló képességével. Ezt a tulajdonságot használják fel a katalizátor hatásfokának meghatározásához, amelyhez szükség van egy további – a katalizátor mögé beépített – lambdaszondára.

Az amplitúdók különbségéből a katalizátor hatásfoka meghatározható.

OBD, EOBD

A katalizátor és a lambdaszonda fedélzeti állapotfelügyelete

lambdaszonda jelalakváltozás

Összességében tehát a lambdaszondák EOBD szerinti állapot-felügyelete az alábbiakra terjed ki:

- **belső ellenállás,**
- **jelfeszültség,**
- **feszültségváltozás sebessége (szegényből dúsba),**
- **feszültségváltozás sebessége (dúsból szegénybe),**
- **szakadás,**
- **rövidzárlat,**
- **a katalizátor előtti lambdaszonda jelfeszültségének periódusideje.**

A katalizátor utáni lambdaszonda öregedési folyamata lassúbb, mint a katalizátor előttié, így a szondaöregedésből fakadó nem kívánatos hatás ezzel kiegyenlíthető.

EOBD, EOBD

Az égéskimaradás fedélzeti állapotfelügyelete

Az égésfolyamat fedélzeti állapotfelügyelete a gyújtáskimaradás felismerésén alapul. Az égéskimaradás a forgattyú tengely szögsebességének változásához vezet.

A szögsebesség váltakozását a motor mechanikai hibái, valamint a hajtott kerekeken keresztüli visszahatások (pl. helytelen vezetéstechnika miatt) is okozhatják.

Ezek azonban az alábbi módszerek segítségével azonosíthatók és így az égéskimaradástól megkülönböztethetők.

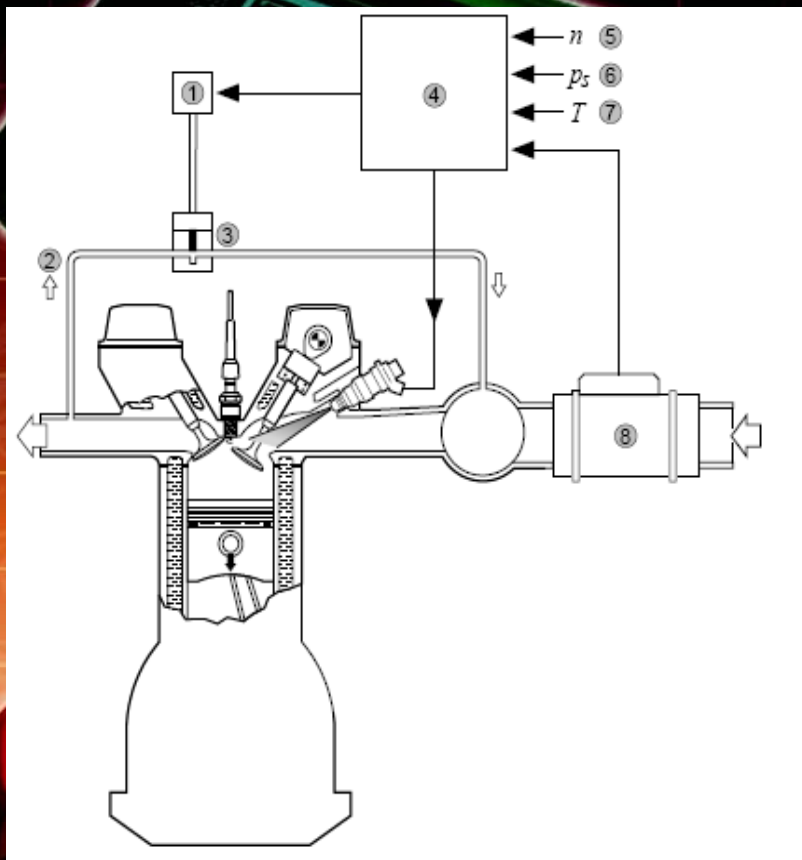
- karosszéria-gyorsulás érzékelő,
- a forgattyústengely-jeladó jelének analízisével.

Az égéskimaradás következtében bekövetkező intézkedés:

- Ha olyan mértékű gyújtáskimaradás lép fel, amely a kipufogógáz-emissziót a határérték 1,5-szörösére emeli, a rendszer kigyújtja a MIL lámpát.
- Ha olyan mértékű gyújtáskimaradás lép fel, amely a katalizátort károsíthatja, akkor a MIL lámpa villog.

OBD, EOBD

Kipufogógáz-visszavezetés

Hatása kettős: egyrészt elégeti a hozzákevert kipufogógázban maradt HC-mennyiséget, másrészt csökkenti az égésfolyamat csúcshőmérsékletét, így javítja a motor NOx-emisszióját.

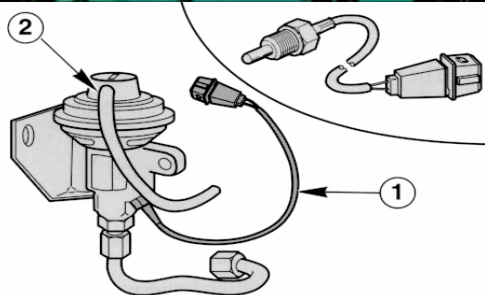
A visszavezetés főként részterhelésen történik és mértéke átlagosan 5%. Benzinüzemű motoroknál maximálisan 10% a visszavezethető mérték, míg dízel motoroknál akár 20% is lehet.

kipufogógáz-visszavezető rendszer

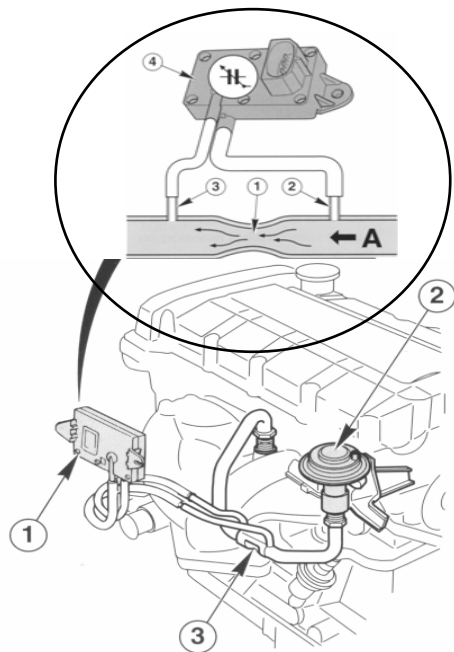
1 elektro-pneumatikus átalakító	5 fordulatszám
2 kipufogógáz	6 szívócső nyomás
3 AGR-szelep	7 hőmérséklet
4 irányítóegység	
8 levegő-tömegáram mérő	

OBD, EOBD

A kipufogógáz-visszavezető rendszerek fedélzeti állapotfelügyelete

**EGR-hőmérséklet-
érzékelő**

**EGR-nyomáskülönbség-
érzékelő**

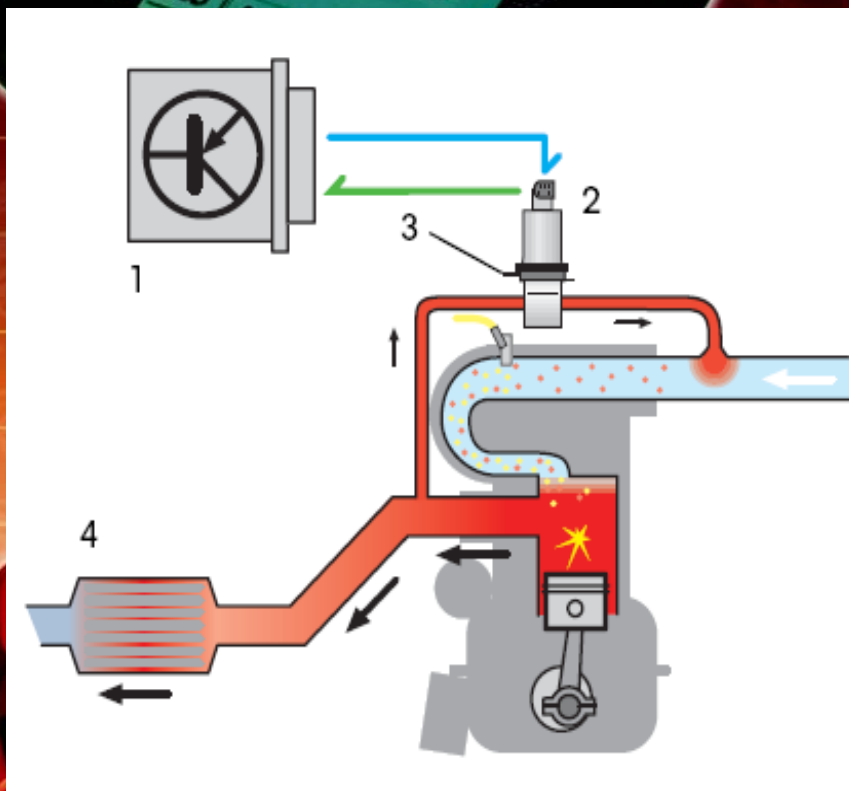
Az ellenőrzés megoldása lehet a kipufogógáz-visszavezető csatornában a gázhőmérséklet mérése. Erre a célra szolgál az EGR-hőmérsékletérzékelő, melyet az EGR-szelepházba építenek be (Ford, VAG). Túl nagy EGR-hőmérséklet állandóan nyitott EGR-szelephelyzetre (utal, a túl kis érték pedig azt jelzi, hogy az EGR-szelep nem nyit ki rendesen).

A szabályozott üzemű EGR-rendszerek másik fajtájában (pl. Ford) a visszavezetett kipufogógáz mennyiségét közvetett úton, az EGR-szelep előtti csővezetékbe épített fojtás két oldala között kialakuló nyomáskülönbség méréseivel határozzák meg. A mért nyomáskülönbség a ténylegesen visszavezetett kipufogógáz mennyiségével arányos, és egyben a rendszer működésre is utal.

OBD, EOBD

A kipufogógáz-visszavezető rendszerek fedélzeti állapotfelügyelete

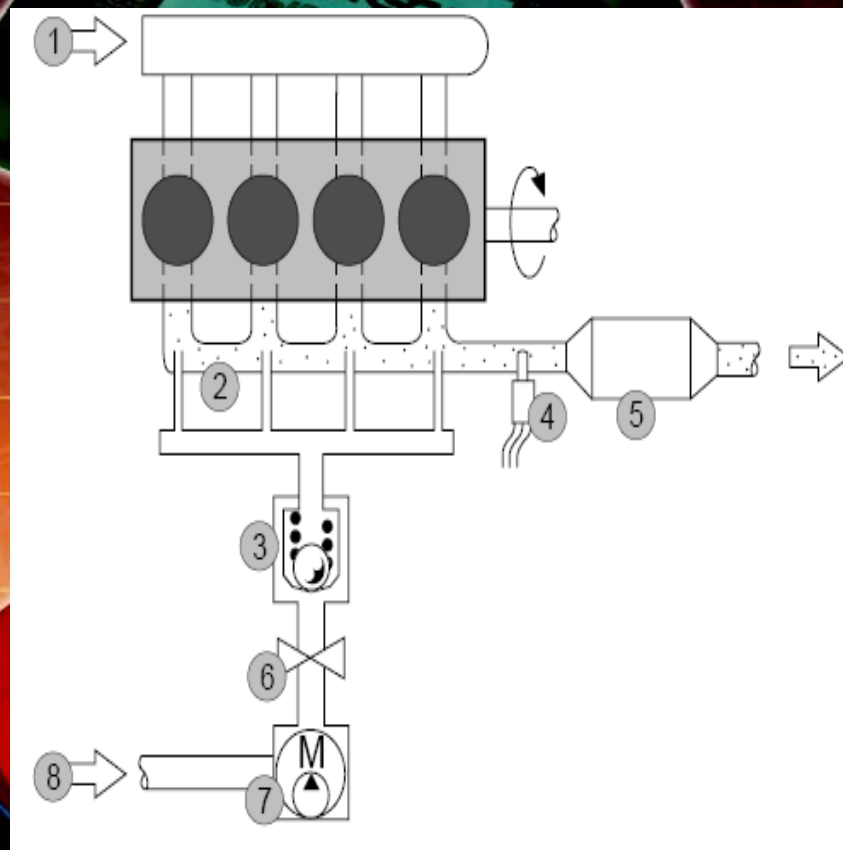
elektronikus AGR

- 1 irányítóegység
- 2 AGR-szelep, potenciométerrel
- 3 szellőzés
- 4 katalizátor

A teljesen elektronikusan működtetett rendszer (VAG) esetében már csupán egyetlen szelepre van szükség a kipufogógáz-visszavezetés megvalósításához. Ezt az elektromágneses szelepet az irányítóegység közvetlenül vezérli. A szelepbe integrált potenciométer visszajelzi az irányítóegységnek a szelep tényleges nyitási löketét, amely egyben a működőképesség információja is.

OBD, EOBD

Szekunderlevegő rendszer

Az ún. szekunderlevegő bejuttatása a kipufogó csővezetékbe, a katalizátor elé, a katalizátor gyors felmelegítését szolgálja.

A kipufogógázban található elégtelen vagy részoxidált szénhidrogén és a szén-monoxid oxigén jelenlétében további, hőfelszabadulással járó oxidációra képes.

szekunderlevegő rendszer

1 szívólevegő

2 szekunder levegő

3 visszacsapó szelep

4 lambdaszonda

5 katalizátor

6 szekunder szelep

7 szekunder szivattyú

8 friss levegő

OBD, EOBD

Szekunderlevegő rendszer

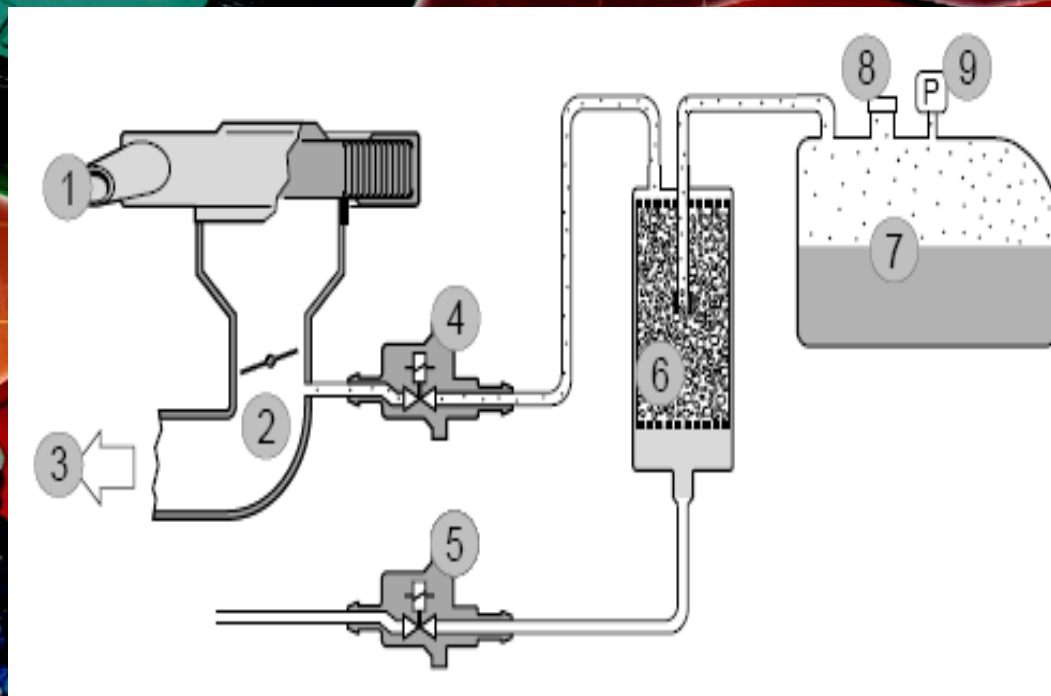
A fedélzeti diagnosztikai vizsgálat lépései

Vizsgálati szakasz

1.	<p>Kivezért állapot: a szekunderlevegő-szivattyú ki-kap-csolva, a vezérlőszelep zárva.</p> <p>Válasz: az ECU vizsgálja az integrátor működését.</p> <p>Diagnózis: ha az integrátor eléri maximális lépésértékét, akkor a szekunderlevegő vezérlőszelep tömítetlen. (A lambdaszonda szegény keveréket – nagy oxigén-koncentrációt – érzékel, mert a szekunderlevegő felhígítja a kipufogógázt már a lambdaszonda előtti csőszakaszban. Erre a szabályzás – a megnövelt az integrátor lépésértéken keresztül – keverékdúsítással válaszol.)</p>
2.	<p>Kivezért állapot: a szekunderlevegő-szivattyú bekapcsolva, a vezérlőszelep zárva.</p> <p>Válasz: az integrátornak változatlan értékűnek kell maradnia.</p> <p>Diagnózis: amennyiben 6 másodpercen belül az integrátor lépésértéke meghalad egy küszöbértéket, valószínűsíthető a szelep tömítetlensége.</p>
3.	<p>Kivezért állapot: a szekunderlevegő-szivattyú bekapcsolva, a vezérlőszelep nyitva.</p> <p>Válasz: az integrátornak 6 másodpercen belül át kell lépnie egy küszöbértéket.</p> <p>Diagnózis: amennyiben ez nem következik be, úgy a szivattyú valószínűsíthetően nem működik vagy a szelep nem nyitott ki.</p>
4.	<p>A diagnosztikai vizsgálat befejezése: a levegőszivattyú leállítva, a vezérlőszelep zárva. Az a-dap-tív szabályozás és a tankszellőztetés blokkolása felszabadítva.</p>

OBD, EOBD

Tüzelőanyaggőz kipárolgásgátló rendszer

tüzelőanyaggőz kipárolgásgátló rendszer

1 légszűrő

2 szívócső

3 motor

4 regeneráló szelep

5 lezárószelep

6 aktív szén-szűrő

7 tüzelőanyag-tartály

8 tanksapka biztonsági szeleppel

9 nyomásérzékelő

OBD, EOBD

Tüzelőanyaggőz kipárolgásgátló rendszer

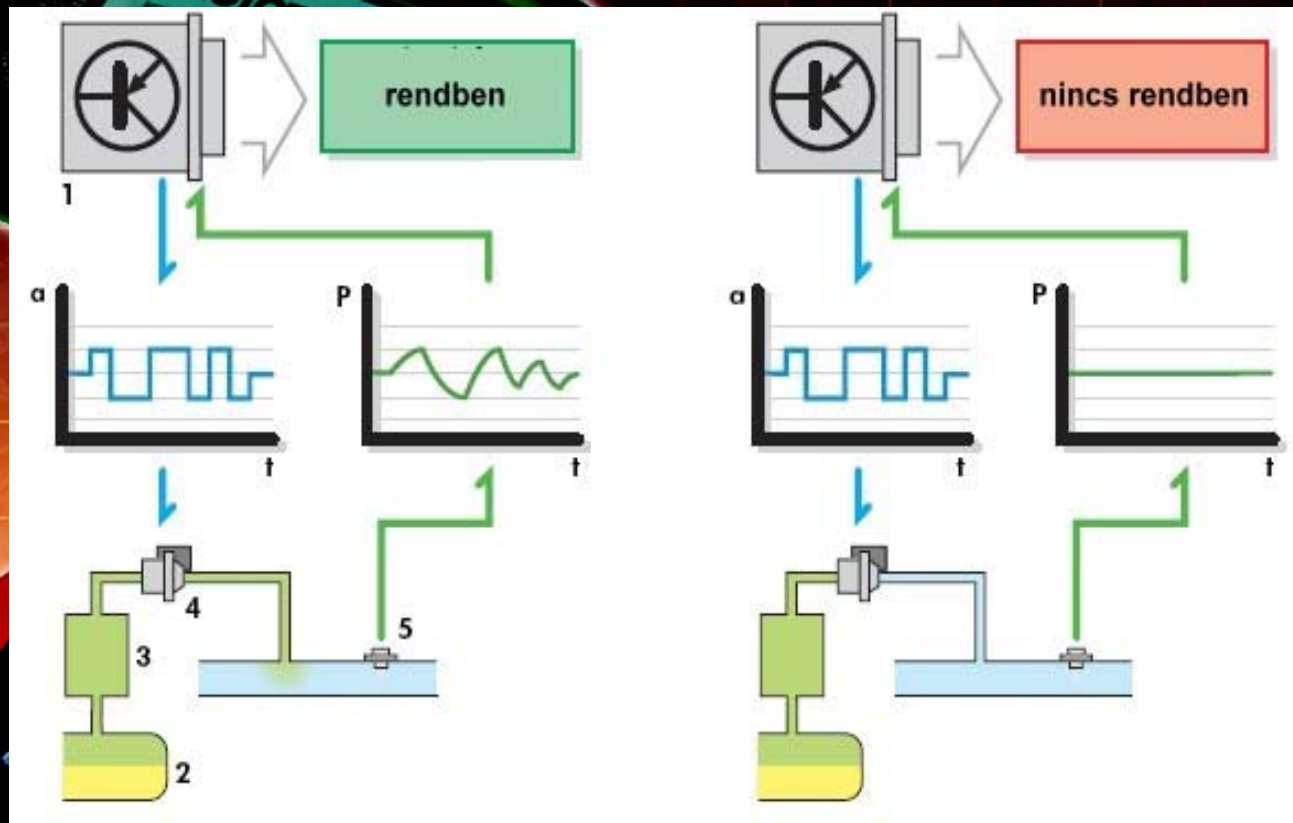
A fedélzeti diagnosztikai vizsgálat lépései

Vizsgálati szakasz

1.	Az aktívszéntartály lezárószelep zár, ennek következtében a rendszer teljesen zárt állapotban van. Azt vizsgálják, mennyire stabil, illetve mennyire gyorsan emelkedik a tartálynomás a tüzelőanyagtartály gőzterében. Ha a nyomás csökken, azt a rendszer a szellőztetőszelep (C) tömítettségének tudja be, és az erre vonatkozó hibakódot rögzíti („nyitott aktívszén szűrő szellőztetőszelep”).
2.	Az aktívszéntartály lezárószelep nyit, a belső tér kifelé tud szellőzni. A regeneráló-szelep változó kitöltési tényezővel kivezérelt. A járó motor szívócsővákuuma hat a rendszer belső terére, mivel azonban a lezárószelep nyitva van, a nyomásnak csak lassan szabad csökkennie. Ha gyorsan csökken, akkor a lezáró-szelep tömít (zár), tehát működésével/ működésével kapcsolatos hiba van.
3.	Az aktívszéntartály lezárószelep zár, a szellőztetőszelep kivezérelt (kb. 17 %). A tüzelő-anyag-tar-tály-nyomásnak gyorsan kell 1 kPa értékkel esnie. Ha ezt nem éri el 10 másodpercen belül, akkor a felügyelet a tüzelőanyagellátórendszerben valahol jelentős tömítetlenséget valószínűsít, és „nagy lyuk” hibakódot generál. Ha a tüzelőanyagtartály nyomása 2 másodpercen belül nem változik, akkor ez azt is jelentheti, hogy a nyomásjeladó hibás vagy eltömődött.
4.	A szellőztetőszelep zár, az aktívszéntartály lezárószelepe továbbra is zárva van. A rendszerben depresszió uralkodik. A depresszióértéknek először stabilizálódni kell, majd csak lassan szabad csökkennie. Ha gyorsan megkezdődik a nyomásemelkedés vagy erőteljes a nyomásnövekedés, akkor kismértékű tömítetlenséget diagnosztizál a felügyeleti rendszer, és „kis lyuk” hibakódot generál. A tömítetlenséget úgy számítják ki, hogy összehasonlítják a nyomásnövekedés sebességét az előző vizsgálati fázisban mért nyomáscsökkenéssel és azt összevetik a mért párolgással.
5.	Az aktívszéntartály lezárószelepe nyit, a diagnosztikai vizsgálat befejeződik.

OBD, EOBD

Tüzelőanyaggőz kipárolgásgátló rendszer

tüzelőanyaggőz kipárolgásgátló rendszerek fedélzeti állapotfelügyelete (VAG)

- 1 irányítóegység
- 2 tüzelőanyag-tartály
- 3 aktív-szén-tartály
- 4 regeneráló szelep
- 5 nyomásérzékelő
- a regeneráló szelep löket
- t idő
- p nyomás

OBD, EOBD

OBD, EOBD (fedélzeti diagnosztika)

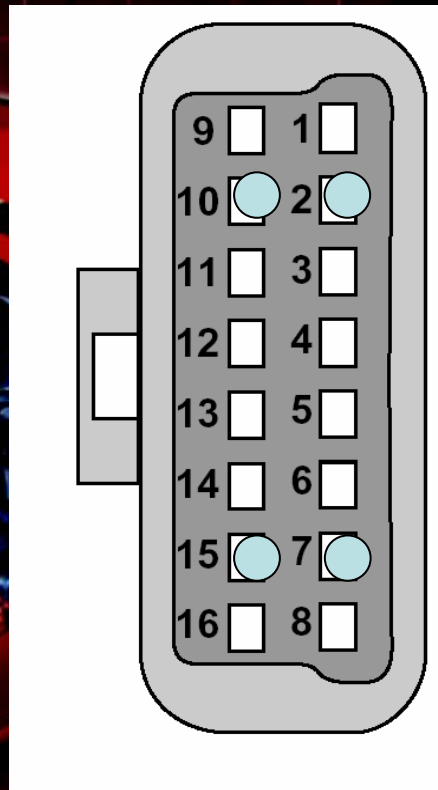
6. Az OBD-csatlakozó

Szerző: Dr. Lakatos István Ph.D.
egyetemi docens

OBD, EOBD

OBD-csatlakozó

PIN	FELHASZNÁLÁS	FUNKCIÓ
1	nincs bekötve	–
2	SAE J1850	adatátvitel SAE J 1850 szerint (busz plusz vezeték)
3	OBD II	buszrendszerrel V_{cc} csatlakozás
4	SAE J1962	tesztelés (teljesítmény)
5	SAE J1962	tesztelés (jel)
6	nincs bekötve	–
7	ISO 9141 - 2	adatátvitel DIN ISO 9141-2 szerint (K-vezeték)
8	nincs bekötve	–
9	nincs bekötve	–
10	SAE J1850	adatátvitel SAE J 1850 szerint (busz mínusz vezeték)
11	OBD II	buszrendszerrel tesztelés
12	OBD II	buszvezetékek árnyékolása
13	nincs bekötve	–
14	OBD II	buszrendszerrel kétirányú adatvezeték
15	ISO 9141 - 2	adatátvitel DIN ISO 9141-2 szerint (L - vezeték)
16	SAE J1962	akkumulátor plusz (nem kapcsolt)

OBD, EOBD

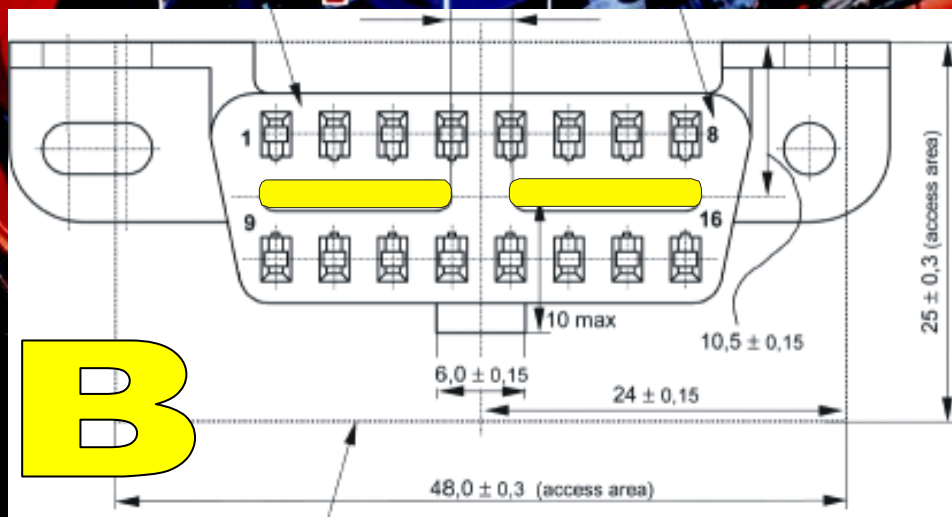
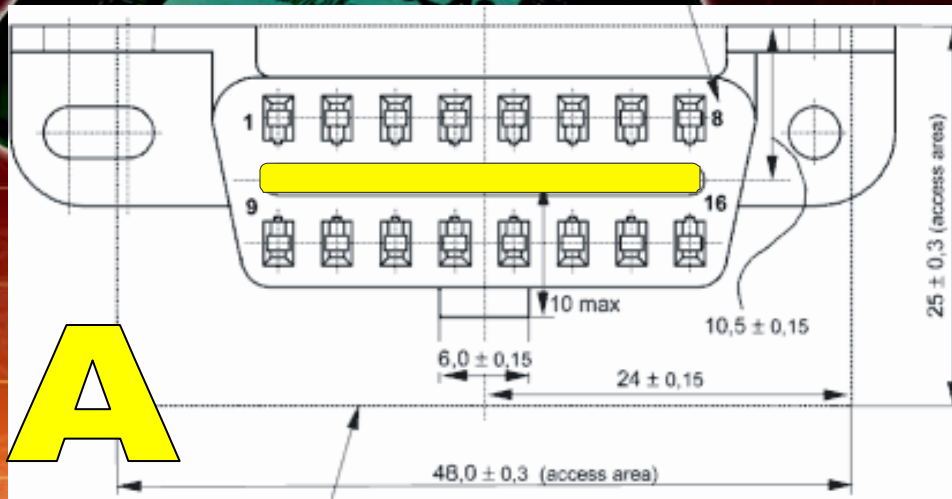

OBD-csatlakozó

A szabvány
kidolgozója: ISO/TC
(Technical Committee)

A SAE J1962 ajánlás
tartalmát az ISO 9141-
2:1994(E), il-let-ve a
DIN ISO 9142-2
szabványok
változatlanul átveszik.

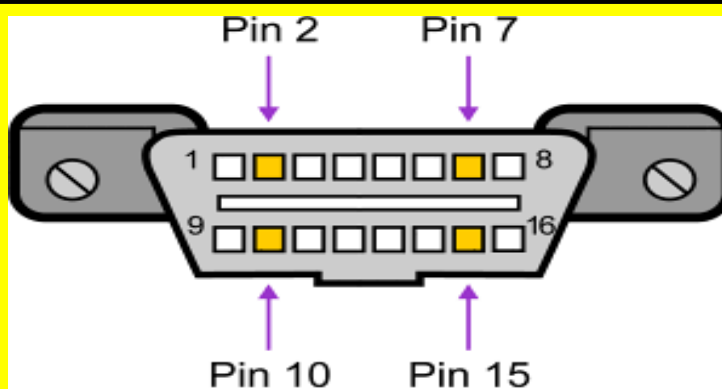
Ezért a diagnosztikai
csatlakozót „CARB-
ISO-csatlakozó”
megnevezéssel is
azonosítjuk.

OBD, EOBD

OBD-csatlakozó

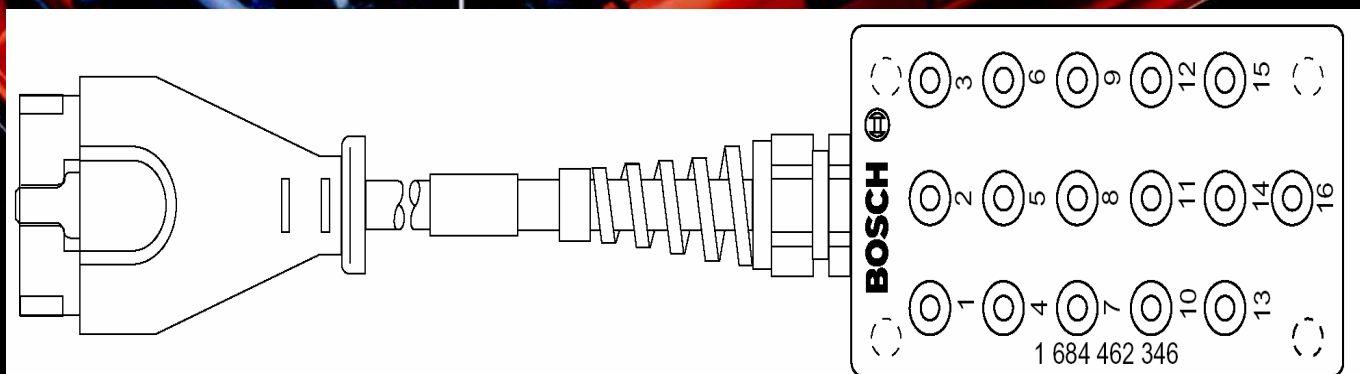
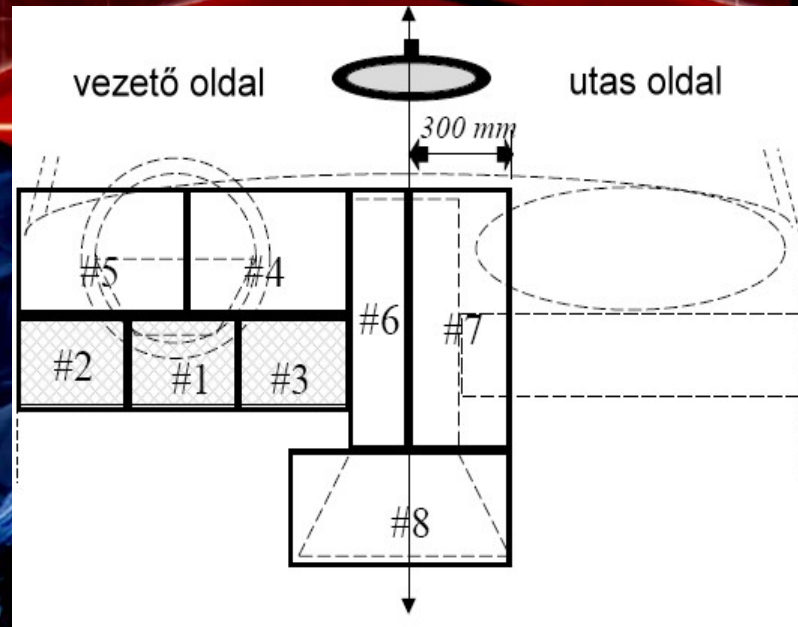
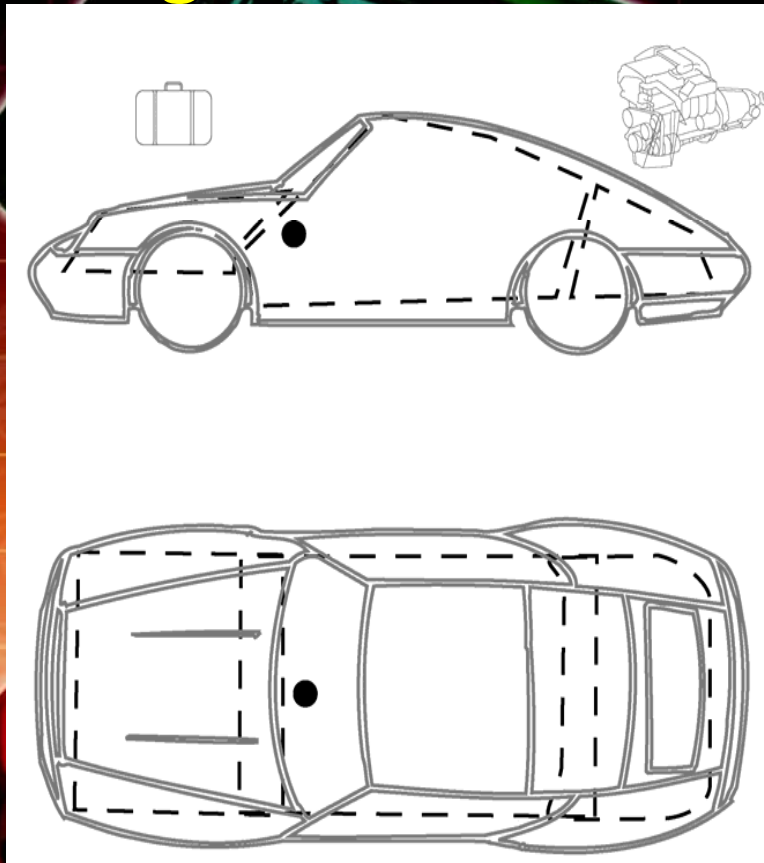
Kommunikációs protokoll

Pin 2	Pin 7	Pin 10	Pin 15	Protokoll
van	-	van	-	<u>J1850 PWM</u>
van	-	-	-	<u>J1850 VPW</u>
-	van	-	lehet	<u>ISO9141/14230</u>

OBD, EOBD

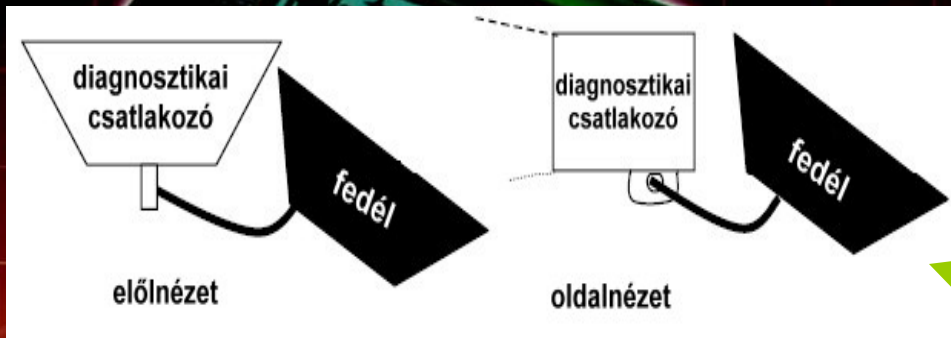
Diagnosztikai csatlakozó elhelyezése

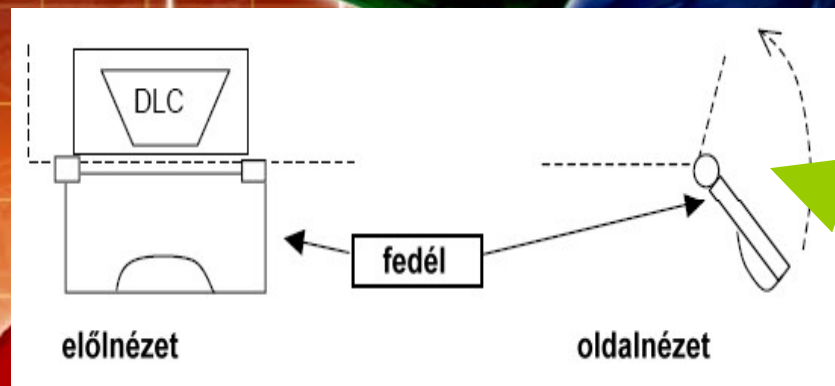
OBD, EOBD

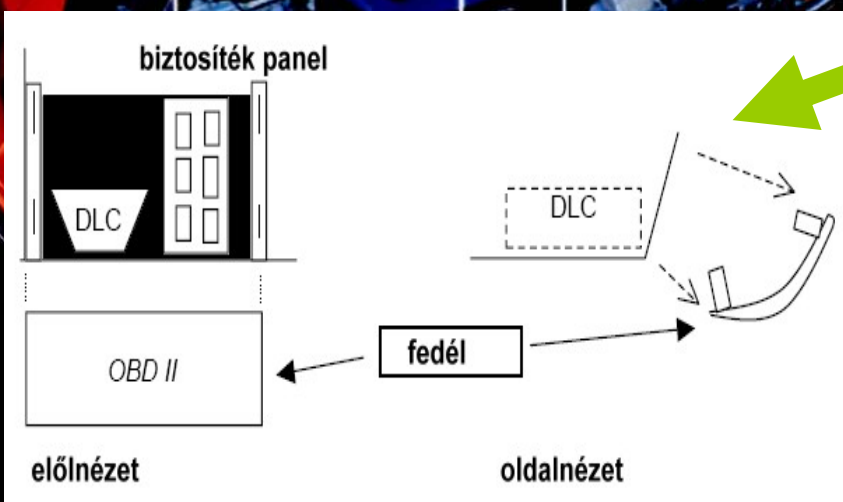
Diagnosztikai csatlakozó takarása

A gyártók védelem céljából gyakran takarják a csatlakozót fedelekkel.

kicsi plastikus fedél

nyitható fedél

kemény, nagy műanyagfedél.

A fedelek címkével vagy dombornyomással tartalmazhatják az OBD, EOBD feliratot.

OBD, EOBD

Kommunikáció

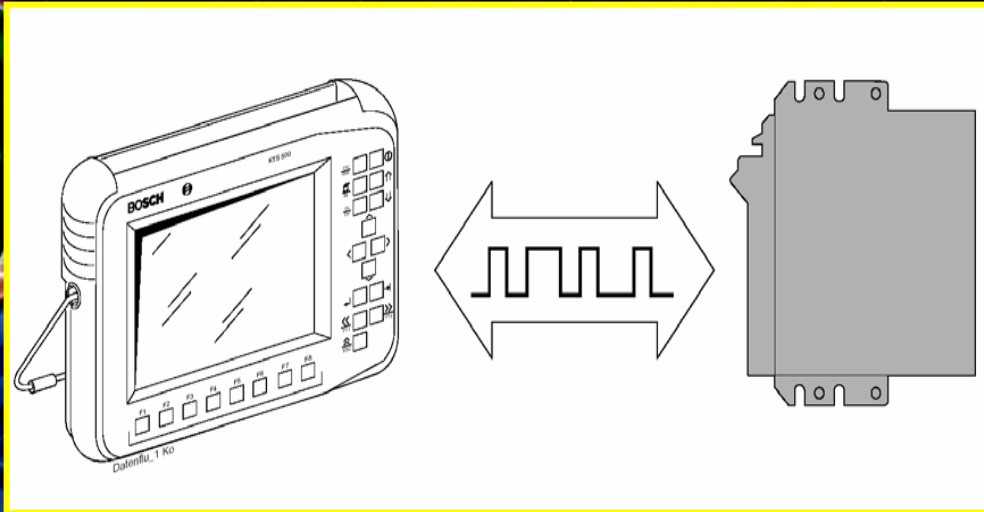
OBD II, EOBD kommunikáció

Előírás	Sebesség	Jel	Felhasználó
ISO 9141-2	10,4 KB	NRZ	pl. európai gyártók
ISO 14 230-4			pl. európai gyártók
SAE J 1850	10,4 KB	VPW	pl. GM
SAE J 1850	41,6 KB	PWM	pl. Ford
SAE J 1850	10,4 KB	NRZ	pl. GM
ISO/DIS 15765-4 9141-2	Diagnosztika a CAN rendszeren keresztül		

Az amerikai és az európai szabvány között csupán a kommunikáció módjában van különbség. Az ISO 9141-2 szerinti kommunikáció az SAE J 1850 alternatívája, ugyanakkor egy harmadik változat a KWP 2000 (ISO 14 230-4) szerinti kommunikáció is megengedett. Így az OBD II és az EOBD esetén a táblázat szerinti kommunikációs formák a megengedettek.

OBDD, EOBD

Kommunikáció

A protokollt a SAE J1979 írja le, mely az alábbi elemekből tevődik össze:

Fej

prioritás / mód (1 Byte)

célcím (1 Byte)

feladó cím (1 Byte)

Adat

módusz (1 Byte) SAE J 1979

paraméter identifikáció (PID)

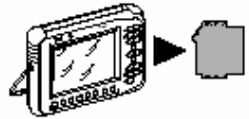
adatmező (PID és adat = max. 7 Byte)

Checksum CS

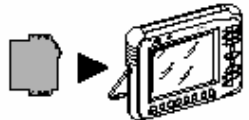
hibakód SAE J2012

OBD, EOBD

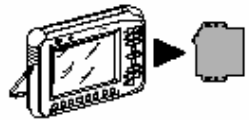

A rendszertesztter és az OBD II irányítóegység közötti kommunikáció felépítése, amelynek során 33H (H = hexadecimális rendszer) kerül továbbításra az irányítóegység felé 5 Bit/s átviteli sebességgel.

Ezt követi az ún. „előtét”, amelyet az irányítóegység válaszként küld az inicializálásra. Ez a Baud-ráta szinkronizációs mintából és két kulcsszóból áll.

A megfelelő kommunikáció ellenőrzése érdekében a rendszertesztter a két kulcsszó inverzét („0” helyett „1”-et) küldi vissza.

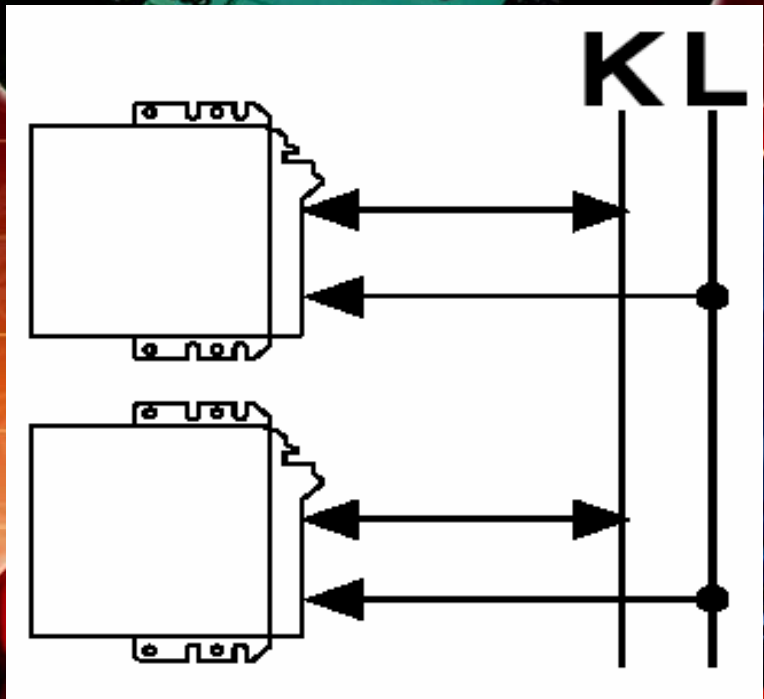

Végül az irányítóegység a 33H cím inverzét küldi vissza.

Inicializálás: a kapcsolattartás első fázisa, az információcserében részt vevő egységek kijelölése, illetve felhívása kapcsolat létesítésére

Inicializálás

OBD, EOBD

Az irányítóegység és a rendszerteszt közötti egyértelmű és biztos kommunikáció érdekében mind rendszerteszt-irányítóegység, mind irányítóegység-rendszerteszt irányban rögzíteni kell a „0”-, „1”-szinteket.

Egymással összekapcsolt (pl. különálló gyújtó- és keverékképző rendszer) rendszerek esetében a K és L vezetékek egymással össze vannak kötve.

OBD, EOBD

Adatátvitel

Rendszerteszter

A rendszerteszternek az alábbi követelményeknek kell megfelelnie:

- ki kell jeleznie
  - a kipufogógáz-releváns hibakódokat,
  - a kipufogógáz-releváns mért értékeket,
  - a motorműködésre jellemző értékeket,
  - a λ -szonda felügyeletének eredményeit,
- képesnek kell lennie a hibakódok törlésére,
- on-line segítséget („súgó”) kell biztosítania az egyes mérési műveletekhez.

OBD, EOBD

Módusz	Diagnosztikai funkció
Módusz 1	Rendszer-diagnosztikai adatok, Readiness-kódok, kipufogógáz releváns mértértékek: motorolaj-hőmérséklet, motor-fordulatszám
Módusz 2	Freeze-Frame adatok: Környezeti paraméterek kiolvasása
Módusz 3	Hibakód-lekérdezés (P0xxx, P1xxx, P2xxx, P3xxx)
Módusz 4	Hibatároló törlése
Módusz 5	Lambda-szonda tesztértékek kijelzése, melyek a legutolsó teszt eredményei. Minden OBD-rendszerű járműbe épített Lambdaszondához 23 különböző teszt-paraméter tartozhat
Módusz 6	Járműspecifikus értékek kezelésére fenntartott és ennek megfelelően nem előírt módusz. Nem folyamatosan felügyelt rendszerek vizsgálati és küszöbértékeinek kijelzése (pl. szekunderlevegő-rendszer, AGR, tankszellőztető-rendszer, stb).
Módusz 7	Szporadikus hibák kiolvasása, mely hibák a MIL-lámpát még nem aktiválták.
Módusz 8	Beavatkozó-teszt (célirányosan pl. a tankszellőztető rendszerrel tömítettség vizsgálat). Elvétele van példa az aktivizálásra
Módusz 9	Járműspecifikus adatok és információk: pl. VIN: Vehicle Identification Number (alvázsám, motorkód, ECU-típus) CIN: Calibration Identification Number (szoftver-azonosítás,...) CVN: Calibration Verification Number (pl. Update Checksumme)

Hibakódok

Melyik rendszerben lépett fel a hiba?

P = Hajtáslánc (Powertrain)

B = Karosszéria (Body)

C = Futómű (Chassis)

U = BUS-rendszer (Network)

Melyik hibakód-csoportot jelzi?

0 = Gyártó független kód

1 = Gyártó-specifikus kód (nincs előírva)

2 = Gyártó független kód
(ISO 15031-6 ill. SAE J2012 szerint)

3 = a) P3000...P3399 = gyártó specifikus

b) P3400...P3999 = gyártó független
(ISO 15031-6 ill. SAE J2012 szerint)

P 0 4 2 0

Melyik szabályozáshoz tartozik a hiba?

1/2 = Üzemanyag- és levegőmérés

3 = Gyújtásrendszer, vagy égéskihagyás

4 = Károsanyag-csökkentő kiegészítő rendszerek

5 = Sebesség-, és üresjárat-szabályozó rendszer

6 = Vezérlőegység és annak jelkimenetei

7/8 = Sebességváltó

Melyik komponensnek milyen hibája van?

Pl. P0420 = Katalizátor átalakítási hatásfok
(1.hor) túl alacsony

OBD, EOBD

Freeze frame

Az ún. „Freeze Frame” (Mode 2), azaz „lefagyasztott keret-információ”, a kipufogógáz-releváns hibakódokkal együtt tárolja a hiba fellépésekor adott üzemállapot- és környezet-függő peremfeltételeket.

Azaz a hibaanalizáló szoftver bármely hiba azonosításának pillanatában rögzít valamennyi figyelt motorüzemi adatot és státusz információt, tehát a paraméterkörnyezetet.

Adott, véletlenszerű hiba ismételt fellépésekor paraméterkörnyezeti adatai felülíródnak, amikor a hibát állandó hibának minősíti (magasabb prioritás), akkor a véglegesítéskor talált paraméterkörnyezetet tartalmazza a Freeze Frame adatcsomag.

Ha viszont adott hibánál magasabb prioritású hibát is tárol a hibamemória, akkor az előző „Freeze Frame” állapotot ez utóbbi keret-információi írják felül.

OBD, EOBD

Hibatárolás

Hiba

Időszakosan fellépő hiba
Mode 7

Állandósult hiba
Mode 3

Az időszakosan fellépő hiba akkor válik állandósult hibává, ha teljesíti annak feltételeit, azaz pl. a hiba ismétlődően fellép (pl. minden melegítőjáratási fázisban), illetve meghatározott ideig fennáll.

Hatósági vizsgálatok alkalmával csak az állandósult hibákat, azaz a 3. üzemmódot alkalmazzák.

Diagnosztikai célból azonban az időszakos hibák ismerete is fontos lehet.

OBD, EOBD

Hibamegszűnés

időszakos hiba

állandósult hiba

„gyógyulási feltétel”

nincs tárolt hibakód

nincs tárolt hibakód

Ha valamely hiba oka megszűnik, akkor a kódja törlésre kerül a hibatárolóba.

Javítási feltétel lehet pl. annak megadása, hogy hány menetcikluson át nem jelentkezhet újra a hiba ahhoz, hogy megszűntnek lehessen tekinteni.

OBD, EOBD

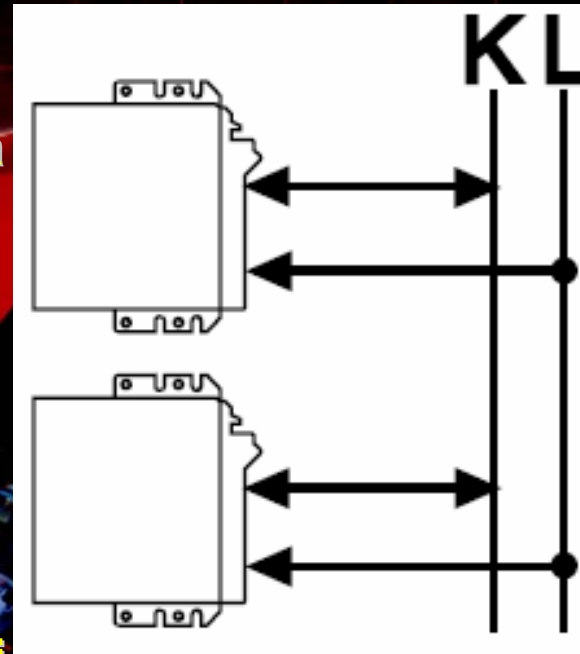
Hibakódok törlése

A hibakódok törlése a 4. üzemmódban (Mode 4) történik. Ilyenkor mind az állandósult, mind az időszakos hibák és a hozzájuk tartozó járulékos információk (pl. Freeze Frame, oxigén-szenzor-küszöb-értékek, stb.) törlődnek.

Szelektív törlésre nincsen lehetőség, de ezt a szabvány sem engedi meg.

A törlés előtt ajánlatos valamennyi még ki nem értékelt információt kiolvasni és dokumentálni. Ezek még hasznosak lehetnek a későbbi diagnosztizálás szempontjából.

Amennyiben több irányítóegység van egymással összekötve, akkor a törlési parancs mindegyikre egyformán érvényes és egyidejűleg végrehajtásra is kerül.

OBD, EOBD

Hibajelző lámpa (MIL)

Követelmények, jellemzők:

- könnyen felismerhető legyen,
- optikai (MIL)
- szabványos szimbólum (ISO 2575)
- színe: sárga ("vörös" szín alkalmazása tilos)
- működés ellenőrzés: "gyújtás BE" állásban világítania kell

Hiba kijelzési módok:

- villog: katalizátor-károsodás esetén (pl. gyújtáskihagyás)
- folyamatosan világít: kipufogógáz-releváns hibánál

Jellemző aktiválási szint:

- A megengedett határérték 1,5x túllépése

OBD, EOBD

Hibajelző lámpa (MIL)

Citroen Xantia
MIL lámpa a baloldalon
az alsó sorban

Citroen Picasso
MIL lámpa a jobboldalon

Citroen Xsara
MIL lámpa a baloldalon a
sebességmérő mellett

Citroen C5
MIL lámpa baloldalon, alul
a sebességmérő mellett

OBD, EOBD

OBD, EOBD (fedélzeti diagnosztika)

7. Irányítóegység diagnosztika
az OBD-csatlakozón keresztül

Szerző: Dr. Lakatos István Ph.D.
egyetemi docens

OBD, EOBD

Readiness-kódok

RENDSZEREK	FOLYAMATOSAN FELÜGYELT RENDSZEREK				IDŐSZAKOSAN FELÜGYELT RENDSZEREK							
	Nem használt (EU-foglalt)	Egyéb komponensek/rendszer	Tüzelőanyagrendszer	Égéskimaradás	Kipufogógáz-visszavezetés	Lambdaszonda-fűtés	Lambdaszondák	Klíma	Szekunderlevegő-rendszer	Tankszellőztető-rendszer	Katalizátorfűtés	Katalizátor hatásfok
Nem vizsgált	„0” kivétel	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizsgált, vagy nem beépített	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

OBD, EOBD

Readiness-kódok

OBD-funkcióvizsgálat:

- Folyamatosan felügyelt tételek
- Időszakosan felügyelt tételek

Nem teljes körűen elvégzett readiness vizsgálat:

Támogatott RI-kódsor: 011101101101

Elvégzett vizsgálat: 010100101100

1 = Rendszer beépítve és vizsgálható

0 = Rendszer nincs beépítve, vagy a vizsgálat nem támogatott

1 = A vizsgálatot nem végezte még el

0 = A vizsgálatot elvégezte, vagy a vizsgálat nem támogatott

Teljes körűen elvégzett vizsgálat

Támogatott RI-kódsor: 011101101101

Elvégzett vizsgálat: 000000000000

OBD, EOBD

Readiness-kódok

Ha adott járművön minden rendszer nincs beépítve, akkor a Readiness-kód nem használt helyein automatikusan 0 áll.

A Readiness-kódok kiolvasása:

A kódok kiolvasására két lehetőség létezik:

- rendszertesterrel vagy OBD-teszterrel,
- az adott márka saját diagnosztikai eszközével (pl. VAS 5051, a VW esetén).

Readiness-kódok generálása:

Readiness-kódokat kizárólag a diagnosztika végrehajtása generál.

Erre három lehetőség létezik:

- Új Európai Menetciklus végrehajtása (általában erre a görgőspadi vizsgálatra szervizkörülmények között nincs lehetőség),
- elegendő hosszabb ideig normál üzemben autózni (ehhez több menetre van szükség),
- diagnosztikai rendszer (pl. VAS 5051 segítségével egy rögzített „rövidített menetciklust” (Kurztrip) kell végrehajtani

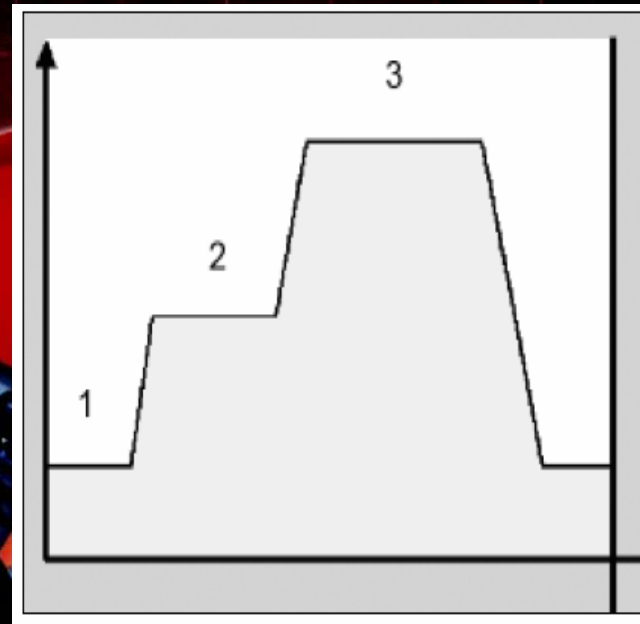
OBD, EOBD

Readiness-kódok

Rövidített menetciklus (trip)

1. Hidegindítás (kb. 3 perc)
szekunderlevegő rendszer vizsgálat
2. Állandó sebességű, kis terhelésű üzem (kb. 15 perc)
lambdaszabályozás ellenőrzés
3. Állandó sebességű, közepes terhelésű üzem (kb. 15 perc)
lambda szabályozás ellenőrzés

(A ciklus megszakítandó, ha a motor fordulatszám nagyobb 3000 min-1-él, ha a gázpedál helyzet gyakran változik, vagy ha a gépkocsi sebessége 100 km/h fölé nő.)

OBD, EOBD

Környezetvédelmi felülvizsgálat: EOBD

Lépés	Leírás	Megjegyzés
Jármű-azonosító adatok	<ul style="list-style-type: none"> • rendszám, • gyártmány, • típus, kivitel, • járműazonosító, • km-óra állás	
Jármű előírt adatok	<u>Kondicionálási feltételek:</u> <ul style="list-style-type: none"> • motorhőmérséklet • alapjárat fordulatszám, • alapjárat CO-kibocsátás, • emelt üresjárat fordulatszám, • emelt üresjárat CO-kibocsátás, • OBD előírt adatok (pl. 1. lamdaszonda fesz. ugrás, V_{ss})	Gyári előírás szerint, egyébként: 80 °C 0,3 tf% 2500-30000 min ⁻¹ 0,3 tf%
Motorirányító-egység- rendszertervezés inicializálás	Rendszertervezés összekötése a járművel, gyújtás bekapcsolás	Gázelemző/OBD-teszter aktiválása, az inicializálás automatikus indítása, a protokoll automatikus felismerése

EOBD, EOBD

Környezetvédelmi felülvizsgálat: EOBD

Szemrevételezéses vizsgálat		
a) Kipufogógáz-releváns elemek	Meglét, teljesség, tömítettség, sérülésmentesség (mindkét lamdaszonda, AGR, szekunderlevegő-rendszer, stb.)	szétszerelés nélkül
b) MIL	<ul style="list-style-type: none"> • Gyújtás BE, a MIL-nek legalább időlegesen világítania kell • az aktuális MIL-státus (ON/OFF) kijelzésre kerül a rendszerteszteren • Readiness-kódok (RC) kiolvasása, • Motort beindít (interaktív) MIL-státusz megjelenik a kijelzőn	Mode 1
Hibakódok	A tárolt kipufogógáz-releváns hibák számának és kódjának kiolvasása <ul style="list-style-type: none"> • ha a hibaszám = 0, akkor dokumentálás és tovább a kondicionálásra • ha a hibaszám > 0, akkor hibakódok kiolvasása és dokumentálása	Mode 1 Mode 3

EOBD, EOBD

Környezetvédelmi felülvizsgálat: EOBD

Kondicionálás	Motor indítás, motorfordulatszám kiolvasása és kijelzése a gázelemzőn, a motor és a katalizátor üzemmelleg állapotra hozása (gyári előírás szerint)	Mode 1
Mért értékek		Az AU-vizsgálat folytatása az előírt értékek elérése után
OBD és emissziós vizsgálat	Az alábbi értékek kiolvasása a rendszereszerrel és kijelzése a gázelemzővel • motorhőmérséklet Mérés emelt üresjáraton: • lambda, • CO (tf%) Mérés alpjáraton: • CO (tf%), • pl. 1. lambdaszonda fesz. ugrás, • V_{ss}	Mode 1 tényleges/előírt érték összehasonlítás és kiértékelés a gázelemzővel
Tanúsítvány kiállítása		

EOBD, EOBD

Környezetvédelmi felülvizsgálat: EOBD

Előírt értékek	Érték, megjegyzés
Motorhőmérséklet (°C)	Hűtőfolyadék hőmérséklet: gyári előírás szerint, egyébként 80 °C
Alapjárat fordulatszám (min ⁻¹)	A min. és max. értékek megadása
Emelt üresjárat fordulatszám (min ⁻¹)	A min. és max. értékek megadása gyári előírás szerint, egyébként 2500-3000 min⁻¹
Lambdaérték emelt üresjáraton a kipufogócsőben	A min. és max. értékek megadása gyári előírás szerint, egyébként 0,97-1,03 min⁻¹
Kondicionálás	Min. .... min ⁻¹ fordulatszámon
CO-kibocsátás emelt üresjárat fordulatszámon (tf%)	A gyárilag előírt érték megadása, egyébként 0,3 tf%
Lambdaszonda-jelek vizsgálati fordulatszáma	A min. és max. értékek megadása, alapjárat fordulatszám vagy gyárilag előírt érték
Lambaszonda-típus	„S” feszültség-ugrás szonda „B” szélessávú lambdaszonda
Lambdaszonda mért érték	„S” a feszültségugrás gyári előírás szerint, egyébként 300 mV

EOBD, EOBD, EOBD

Környezetvédelmi felülvizsgálat: EOBD

EOBD vizsgálati algoritmus

